

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

3. Українці стали менш довірливими і терпимими [Електронний ресурс] / ЧАО "Сьогодні Мультимедиа" – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua/ukraine/ukraincy-stali-menee-doverchivymi-i-terpimymi-655953.html>

ВЛАДА ЯК ПСИХОЛОГІЧНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ

Ярушина Є., студ. гр. СУ-42
(Сумський державний університет),
Король С.М. канд. політ. наук, асист.
(Сумський державний університет)

Одним з основних і найбільш потужних природних інстинктів людини, є інстинкт влади, потреба домінувати і тримати все під своїм контролем. Влада включає в себе безліч супроводжуючих факторів, це і слава і визнання, підпорядкування собі волі інших, і відчуття свободи, яка може відчуватися в повній мірі тоді, коли ти нікому не підкоряєшся.

Влада – явище соціальне. Соціальна влада як феномен присутня (хоча й у прихованій формі) скрізь, де є усталені об'єднання людей: у сім'ї, виробничих колективах, державі, тобто там, де є реальні можливості і спроможність впливати на поведінку людей за допомогою яких-небудь засобів. Суспільство без влади - це хаос, дезорганізація, саморуйнування соціальних зв'язків.

В історії людства влада розглядалася як соціальна роль (шаман, лідер, вождь, герой), як соціально-психологічний ресурс для керування людьми (певні якості та властивості особистості) і як механізми управління і підпорядкування одних людей іншим (перевага, зараження, навіювання, авторитет, страх) [2].

У найширшому значенні влада – завжди вольові відносини: індивіда до самого себе (влада над собою), між індивідами, групами, класами в суспільстві, між громадянином і державою, між посадовою особою і підлеглим, між державами. Реалізується вона у сфері особистої та суспільної діяльності - політичної, економічної, правової [3; 4].

Влада - завжди двостороння взаємодія суб'єкта і об'єкта. Влада ніколи не є відносинами лише однієї особи (або органа), якщо не мати на увазі владу людини над собою (але це вже психологічний, а не соціальний феномен). Влада означає відносини залежності між людьми: з одного боку, нав'язування волі когось іншого, з іншого - підкорення їй. Інакше – це владовідносини між суб'єктом і об'єктом [1].

Влада - явище психологічне. Існує ще один різновид влади - влада над собою. Її відмінною рисою є те, що владні повноваження здійснює не одна особа над іншою, а керування відбувається «Я» (свідомістю) над

внутрішнім світом людини «Воно» (підсвідомість). «Влада над собою - найвища влада, поневолення своїми пристрастями - найстрашніше рабство» (Л. Н. Толстой). Коли володієш собою, керуєш своїм внутрішнім світом, контролюєш емоції, тверезо оцінивши свою поведінку, аналізуєш, робиш висновки, і продовжуєш працювати над собою, прагнучі до самовдосконалення, то дуже радієш світу в душі, і мирним відносинам з оточуючими, а тривала радість – це і є щастя для людини.

Перш за все, розглянемо поняття самоконтролю. Самоконтроль-це індивідуальний, внутрішній контроль окремої людини над власною поведінкою, узгодження з загальноприйнятими нормами. Механізми самоконтролю формуються в процесі взаємодії з суспільством, а еволюціонують все життя. Найважливішими елементами механізму самоконтролю є соціальні норми, громадська думка, індивідуальна свідомість та воля. Воля - це властивість людини, що полягає в його здатності свідомо керувати своєю психікою і вчинками. Воля не є вродженою якістю, а формується в процесі становлення особистості. До основних вольових якостей відносяться: цілеспрямованість, ініціативність, рішучість, наполегливість, витримка, дисциплінованість. Саме ці аспекти впливають на здатність людини володіти собою.

Отже, влада з'явилася з виникненням людського суспільства і буде в тій чи іншій формі завжди супроводжувати його розвиток. Вона необхідна для організації суспільного виробництва, яке вимагає підпорядкування всіх учасників єдиній волі, а також для регулювання інших взаємин між людьми в суспільстві.

1. Дремін М.А. Навчальний посібник з політології. Для учнів шкіл з поглибленим вивченням соціально-політичних дисциплін. / М. А.Дремін, М. М. Захаров. – Перм: НОУ ЗОШ «Європейська школа, 2004. - 68 с.
2. Добренков В, Кравченко А Социология - М: ИНФРА-М, Т. 2-2000
3. Лукашевич М П, Туленков М В Социология: общий курс - М.: «Каравелла», 2004.
4. Меньшиков В. В. Влада і владні відносини: теоретико методологічний аспект В.В. Меньшиков. Краснодар: Кубан. держ. ун-т, 2005. - 44 с.